

Bulteno

de Esperantista Klubo en Prago

Ĉasopis Klubu esperantistů v Praze

N-ro 1/2019 (215)

4. 4. 2019

Eminenta gasto el la viena Esperanto-muzeo

La 21-an de marto 2019 vizitis nian klubon s-ano Bernhard Tuidler, aŭstra historiisto, bibliotekisto kaj teamestro de la Esperanto-muzeo kaj Kolekto por Planlingvoj de la Aŭstria Nacia Biblioteko. La eminenta gasto allogis prezentis la muzeon kaj servojn, kiujn ĝi ofertas al publiko. Post lia prelego sekvis longa vigla diskuto. Vespere sinjoro Tuidler kun kelkaj niaj klubanoj spektis la operon *Sternenhoch* en la Nacia Teatro.

(pri la muzeo legu pli sur la paĝo 20)

EL LA ENHAVO

Aktualaĵoj	2
Intervjuo kun Květa Krajičková	4
Duobla festo en Munkeno	8
Ĥanan Bordin en Prago	11
Raporto pri la agado de nia klubo	13
La Esperanto-muzeo	20
Oheň	21

O časopisu

Evidenční číslo: MK ČR E22980
Vydavatel: Klub esperantistů v Praze
Sídlo: Jirečkova 5, Praha 7
Vychází třikrát ročně
Web: <http://bulteno.cs-retromusic.net>
Redaktor: Tomáš Břicháček
Korektury: Pavol Petřík
Kontakt: t.brichacek@seznam.cz

Ĉlenská schůze 7. února 2019

Dne 7. února 2019 od 17 hod. se konalo v klubovně Ve Smečkách 25 zasedání členské schůze Klubu esperantistů v Praze. Účastnilo se 12 členů s hlasovacím právem a tři hosté z Benešova.

Předseda klubu Tomáš Břicháček přednesl zprávu o fungování klubu ve funkčním období výboru, tj. od 27. 2. 2014 (výbor v mezidobí potvrzen ve funkci 11. 2. 2016). Místopředseda a pokladník klubu Jiří Mišurec přednesl zprávu o členské základně a stavu financí. Členská schůze vzala obě zprávy na vědomí.

Poté proběhla volba předsedy a ostatních členů výboru. Členská schůze zvolila za předsedu Tomáše Břicháčka (10 hlasů pro, 1 se zdržel, 1 z původních účastníků nepřítomen). Za ostatní členy výboru byli zvoleni Jiří Mišurec, Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský a Václav Ondřej Loučka (10 hlasů pro, 1 se zdržel, 1 z původních účastníků nepřítomen).

Okazintaĵoj dum la unua jarkvarono

24/01/2019 – prelego de Tomáš Břicháček pri la historio de la Bulteno (*klubejo*)

07/02/2019 – ĝenerala kunveno; elektita nova estraro (*klubejo*)

16/02/2019 – Bestĝardeno, tradicia amuza kaj gastronomia aranĝo de E-mental' (*ZOO Praha*)

21/02/2019 – prelego de Petr Chrdle pri Kurisu Kei (*klubejo*)

02/03/2019 – E-mentala tablotenisa turniro

07/03/2019 – diskuto kun Květa Krajíčková pri 1980-aj kaj 1990-aj jaroj en la praga klubo (*klubejo*)

16–17/03/2019 – E-mentala ekskurso en Leipzig

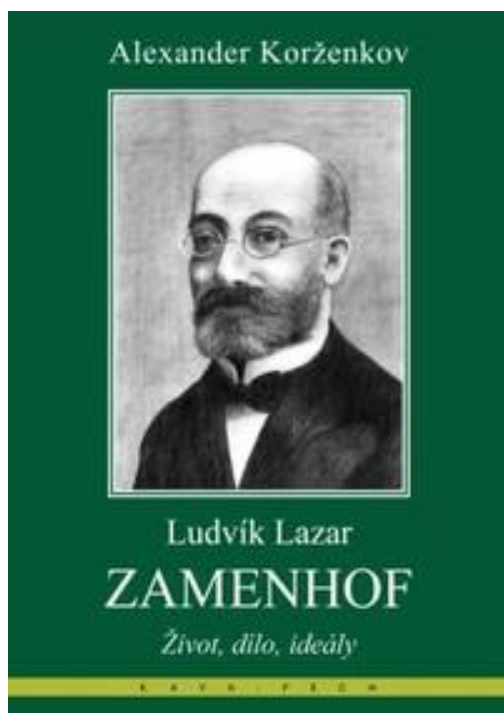
21/03/2019 – prelego de Bernhard Tuidier pri la Esperanto-muzeo en Vieno (*klubejo*)

Termíny schůzek do června Kunvenoj ĝis junio

18. 4. / 2. 5. / 16. 5. / 30. 5. / 13. 6. / 27. 6.

L. L. Zamenhof – Život, dílo, ideály

V nakladatelství KAVA-PECH vyšla v únoru 2019 významná kniha *L. L. Zamenhof – Život, dílo, ideály* od Alexandera Korženkova. Do češtiny dílo přeložil Jindřich Košťálek.

Z průvodního textu nakladatele:

Mezinárodní jazyk esperanto je právem spojován především se jménem Zamenhof. O tom, že Zamenhof je autorem esperanta není pochyb (i když on sám se považoval pouze za jeho iniciátora), kolem jeho života a myšlenek je však stále řada nejasností a pochybností. Byl pouze geniálním tvůrcem mezinárodního jazyka, nebo více

pacifistou, či také politickým aktivistou a náboženským myslitelem?

Na tyto a další otázky se pokouší nalézt odpověď Alexander Korženkov, známý zamenhofolog, v předkládané knize, která je zkrácenou verzí jeho obsáhlého životopisu Zamenhova, který je už také přeložen do češtiny a snad i ten se dostane k čtenářům.

Korženkov nám představuje Zamenhova především jako člověka neustále hledajícího. Hledajícího především cesty a způsoby znovusjednocení jednotlivých národů a národností, ačkoliv sám se slovu národ vyhýbal a důsledně hovořil o etnikách. Hlavní překážky mírového dorozumění se lidstva vidí především v jazykové roztržiténosti a v různosti náboženství. Mezinárodní jazyk esperanto je pokusem o řešení první otázky, které dává lidem vedle jejich mateřštiny snáze naučitelný jazyk pro komunikaci s lidmi jiných mateřských jazyků, a snahou o překlenutí různých náboženských názorů je homaranismus, nabízený most, vlastně společný etický základ všech náboženství a většiny filozofických směrů, který by měl spojit lidi různých náboženských vyznání i nevěřící.

Přestože se jedná o životopis, nikoli o životopisný román, kniha nabízí velmi poutavou četbu a řadu ne obecně známých faktů o životě tohoto velkého humanisty.

INTERVJUO

S Květou Krajíčkovou o osmdesátých a devadesátých letech v pražském klubu

Květa Krajíčková (*1961), předsedkyně Klubu esperantistů v Praze v letech 1991–1994, s námi 7. března 2019 besedovala o tom, jak fungoval náš klub v osmdesátých a devadesátých letech minulého století. Na tuto úspěšnou akci navazuje rozhovor pro Bulteno.

Květa je nutriční terapeutka a bývalá komunální politička.

Jak ses vlastně dostala k esperantu?

To bylo v roce 1985 a mně bylo 24 let. Neměla jsem zrovna co dělat. Žádný kluk nebyl na dohled. Nestačilo mi jen tak chodit do práce, z práce a pak si lehnout. Na Ostrčilově náměstí v čekárně tramvaje jsem našla reklamu na kurz esperanta od pražského klubu. Bylo to na podzim, kurz zrovna začínal. Tak jsem si říkala, že bych to mohla zkusit.

Zavolala jsem na to číslo a ozvala se paní Helena Štruncová, tehdejší předsedkyně, která kurz vedla. Začala jsem se tedy učit u ní a současně u pana Špůra v korespondenčním kurzu. Pan Špůr byl význačný esperantista v Doksech, takový velice společenský člověk. V kurzu paní Štruncové jsem se dozvěděla, že taky je nějaký klub. Tak jsem se tam samozřejmě zapsala a začala jsem docházet.

A tak jsem koncem osmdesátých let přišla do docela fungujícího pražského klubu. Ten měl dvě části: jedna byla *junularo* a druhá dospělá část. Já jsem začínala s dospělými. *Junularo* se scházelo ve Vejvodově ulici, ta naše část chodila do klubu důchodců ve Vršovicích v Kodaňské. A kousek odtamtud byla i škola, kde probíhaly ty kurzy.

Blízko klubovny v Kodaňské byla hospůdka, kam jsme chodili upevňovat znalosti. Ta byla naše velmi oblíbená. Pak, když jsme po nějakou dobu neměli klubovnu, tak jsme chodili jenom do této hospůdky. Co se dalo dělat.

Na které osobnosti a události ze začátků si vzpomínáš?

Zajímavých osobností zde byla spousta. Vedle paní Štruncové třeba pan Jaroslav Mařík, profesor Rudolf Horský, Marta Křenková, Helena Maudrová, Ladislav Kynčl, Jiří Patera, Jindřich Ondráček a mnozí další.

Byly nejrůznější akce, přednášky, pořádali jsme i výlety, různé večírky, dokonce i ples. A v té době dokonce existovala i hudební skupina, která zpívala v esperantu. Jmenovala se *Barbuloj*. Byli to doopravdy vousáči. Takže nejenom slovenský TEAM, ale i my jsme měli svou skupinu. Jejich frontmanem byl Petr Nýdl, což byl syn tehdejší sekretářky Českého esperantského svazu. Vypadal jako Michal Tučný. Také jsme měli mezi sebou členku Jarmilku Sequensovou, která měla čtyři dcery. Ty dcery nám rády chodily zpívat. To bylo osvěžující.

V roce 1987 jsme v nedalekých sadech Naděždy Krupské – dnes jsou to Heroldovy sady – zasadili památeční lípu a vztyčili pamětní kámen. Ta první lípa uschla, protože byla na kopci a veškerá voda stékala dolů, a nakonec ji ještě někdo zlomil. Zasadili jsme druhou, ale ta, chudák, taky uschla.

Potom v roce 1996 v souvislosti se Světovým kongresem paní Maudrová s panem Maříkem přišli na to, že by bylo šikovné ten kámen přestěhovat a dát ho před *kongresejo*. To se také stalo. Původně byl větší a špičatý, ale při tom stěhování se zlomil, jak už to tak bývá. A lípu vedle něj – vlastně naši třetí – jsme „adoptovali“.

Jak došlo k tomu, že ses stala (velmi mladou) předsedkyní klubu?

Tehdejší předseda náhle rezignoval a nebyl nikdo jiný, kdo by se toho ujal. A díky tomu jsem se tedy nečekaně ve svých mladých letech – na tehdejší poměry jsem byla skutečně velmi mladá – stala místo něj předsedkyní. To bylo v únoru 1991.

Jak vzpomínáš na léta svého předsednictví?

Tehdy se klubovna přestěhovala do Vejvodovy ulice, kde bylo dříve *junularo*, a scházeli jsme se tam. Byly tam dvě místnosti a kuchyňka. Měli jsme tam cyklostyl, na kterém jsme vyráběli ručně Bulteno. Pořádaly se nejrůznější akce – přednášky, večírky...

Po roce 1990 nás bylo kolem stovky a k tomu připočítejme i různé rodinné příslušníky. Na schůzce bylo 20 účastníků zcela běžný počet. Chodilo tam poměrně hodně cizinců. Také se tu ukazovali emigranti, kteří se vraceli do republiky ať už na návštěvu nebo napořád. Takže tehdy v tom klubu bylo veselo.

V roce 1992 jsme slavili 90. výročí založení klubu. Oslavu jsme měli v restauraci Na Zvonařce. Tam jsme měli slavnostní program. Hrál nám tam tehdy nádherně na violoncello pan Sádlo – taky esperantista.

Na druhý den jsme šli na Videostop. S Českou televizí jsme tehdy dojednali natáčení jednoho dílu s esperantisty – jako soutěžících i publika. Soutěžící byli Dráža Kočvara, Mirek Severa z České Lípy a já. Bylo to moc hezké. Nechali nás říct o esperantu docela dost. I pan Patera tam promluvil. Také slovenští esperantisté tam byli aspoň v malém zastoupení – ještě jsme měli společný stát.

Pak byla také úžasná akce japonská svatba. Brali se tady dva Japonci; ženich byl esperantista, nevěsta aspoň předstírala, že rozumí. Proběhlo to na Staroměstské radnici. Svatba byla tlumočená. Tlumočníkem byl pan doktor Novobilský. Po obřadu jsme jeli do Všenor. Tam jsme měli hostinu a tanec. Hrál se tam amatérské divadlo, kde zazářila Vlastička Piščíková.

Také si vzpomínám na oslavu devadesátin významného esperantisty – železničáře, pana Jaromíra Babičky ve vládním salonku na Hlavním nádraží, které se zúčastnili někteří naši členové.

Prostě ta doba tehdy byla plná různých zážitků a dojmů. Hodně jsme se navštěvovali i v rámci republiky tehdy.

Beseda s Květou Krajíčkovou v naší klubovně, 7. 3. 2019 (foto: Vlasta Piščíková)

Pak přišla doba privatizace a restitucí a dům ve Vejvodově ulici byl navrácen původním majitelům. Ještě před tím nám tam trochu zatápěli z úřadu Prahy 1. Snažili se nás samozřejmě vystěhovat, protože pořád platila stará smlouva a nájem byl nízký. Oni nám ten nájem nemohli zvednout, tak se nám snažili otrávit život. Až jsme jim nakonec na jedno zvýšení přistoupili, ale vzali jsme si tam do podnájemku jednu cestovku. No a kvůli tomu se nás nakonec zbavili – vzali to jako výpovědní důvod. Nám nezbylo než se vystěhovat. To bylo v roce 1994.

Tehdy část majetku včetně velké knihovny Jaroslava Šustra, která tam byla umístěna, přišla do České Třebové. Část majetku šla k rodině Štěpánků, kteří měli dům v Praze. My jsme si s manželem vzali legendární Maříkův psací stroj. Bohužel byl ve sklepě a v roce 2002 ho postihly povodně – takže Maříkův psací stroj už není.

A co Světový kongres v roce 1996?

Kongres v Paláci kultury v roce 1996, na který se sjelo asi 3000 účastníků, to byl jeden z našich velkých úspěchů.

Bylo s tím hodně práce. Přípravy více jak rok dopředu. V roce 1995 jsme jeli do Finska do Tampere podívat se na *UK-o*, co všechno je třeba zařídit. Organizátoři nás vzali i do zázemí. Byli jsme tam nejenom my z Prahy, ale byl to zájezd esperantistů z celé republiky.

Pak jsme prožili čtrnáct dnů v pohybu – týden příprav a pak ten vlastní kongresový týden. Pomalu jsme nespali. Jedli jsme občas.

Jsem ráda, že se tehdy toho kongresu dožil pan Mařík – byl tam dokonce jako čestný host. Můj manžel tam měl výstavu obrazů. Doufám, že se Praze podaří kongres i napotřetí. Třeba se toho ještě dožijeme.

Tvůj manžel je také esperantista. Seznámili jste se díky tomuto společnému koníčku?

Přesně tak. To bylo v roce 1989 v Havířově na oslavách 20. výročí založení Českého esperantského svazu. Seznámili jsme se u stojacího popelníku ve foyer. Na té celé akci, kde bylo asi 140 lidí, jsme byli my dva jediní dva kuřáci – dneska už nekouříme ani jeden. U toho popelníku jsme se nutně museli začít spolu bavit. A potom taky Jarda Pokorný přivezl víno a povídá mně a Fejfině, ať seženeme nějaké kluky do party a že to večer vypijeme. Pozvala jsem Jirku, kterého jsem znala ze svazových zkoušek. Přišel ještě s kamarádem, a to byl ten můj spolukuřák. A pak jsme seděli u toho vína a povídali si a povídali ... a bylo to.

Používáš esperanto ještě dnes? Nebo už jen v E-mentalu?

Většinou v E-mentalu. Od roku 2000, co jsem mimo hnutí, nemám moc možností mluvit. Když jsme před třemi lety jeli na SES na Slovensko, tak Vítek Mišurec mi povídá: „Poslouchej, to tvoje esperanto je takové archaické.“ Tak jsem se tam pokusila pár nových výrazů pochytit. Pamatuji si z nich hlavně „mojosa“ – to se k esperantu hodí.

Duobla festo en Munkeno

Václav Ondřej Loučka

Mi kaj mia amiko, gimnazia samklasano kaj komencanto Honza Macalík vizitis dum la antaŭlasta septembra semajnfino la bavaran ĉefurbon. Estis du pretekstoj por tiu ekskurso. La unua estas simple atendebla: Oktobro-festo. Ni kiel bieramuloj kaj eĉ fondintoj de la Amikaro de bona biero ankoraŭ neniam partoprenis tiun frenezan biercelebradon, do ni tre ĝojatendis, kiam ni tintigos unuan pindon da la ŝaŭma fluaĵo.

Kaj la dua kialo estis tute movada: loka Esperanta klubo festis kvindekjaran datrevenon de oficiala registrado kaj okaze de tio ĝi organizis kunvenon, kiun ni volis ĉeesti.

La sola problemo estis loĝigo. Sed ĉiu esperantisto havas tiun grandegan avantaĝon, kiu nomiĝas Pasporta Servo.

La prezidanto de la klubo Uli Ender rekomendis al ni gastiganton Karl Breuninger kaj ni povis ekveturi al Munkeno.

Ni alvenis sabaton posttagmeze, lasis niajn valizojn en stacidoma deponejo kaj piediris rekte al Eine-Welt-Haus, kie okazis la kunveno de la klubo. Ni venis iom malfrue, ĝuste kiam oni projekciis filmon pri Esperanto prilaboritan ankaŭ de lokaj klubanoj. Post la filmo ni prezentiĝis kaj mi deklamis mian poemon *Duobla festo*, kiun mi dediĉis al tiea esperantistaro kaj kies tekston mi transdonis al la prezidanto.

Post tio oni babilis, manĝis kaj trinkis, du samideanoj ludis harmonikon. Honza havis eblecon ekzerci Esperanton, sed plejparte li parolis germane. Mi eksciis pri multaj interesaĵoj de Fritz Hilpert, alia membro kaj vigla esperantisto. Ekzemple ke en 1948 en Munkeno okazis la plej granda germana Kongreso, kiu havis pli multe da partoprenantoj ol tiujara monda Kongreso.

Sekve ni iris al Esperanto-placo troviĝanta tuŝapude ĉe Tereza Herbejo, la ĉefa okazejo de Oktobro-festo. Tie ni komune fotiĝis kaj disiris interkonsentinte, ke ni denove renkontiĝos morgaŭ matene por spekti kune la ĉefan paradon.

Mi kaj Honza vizitis poste la preskaŭ dudekmetran statuon de Bavaria, personigita simbolo de Bavarujo. Oni povas grimpi ĝis ŝia kapo, el kiu videblas la tuta festherbejo.

Poste ni zigzagis inter la biertendegoj kaj vidis, ke sen rezervado de sidlokoj oni ne havas ŝancon eniri ĝiskreve plenajn bierejojn. Kun pasanta tempo plimultiĝis viktimoj de alkoholo, kiuj rampis ĉie ĉirkaŭe aŭ senforte kuŝis en brankardoj.

Ni preferis iri al la urbo kaj viziti iun lokan tavernon. Tie ni ambaŭ mendis unu litron da biero kaj konatiĝis kun iu germano, kiu mendis pluan al ni. Aldone ni renkontiĝis kun grupo de hungaroj, kiuj evidente subtenadis Bayern München kaj kriis je la tuta drinkejo.

Kiam ni je noktomezo revenis al hejmo de nia gastiganto, tre forte pluvis kaj ni jam sufiĉe ŝanceliĝis.

Nia loĝejo estis komforta dulita ĉambro en subteretaĝo kun propra banĉambro, do ni ne povis deziri pli bonan loĝigon. Kiam ni matene eniris kuirejon, s-ro Breuninger jam estis preparinta matenmanĝon. Poste ni kune ekveturis al la urbocentro, kie ni renkontiĝis kun s-ro Fritz Hilpert gvidonta la urbopromenadon. Sed neniu alia venis, kvankam la antaŭan tagon multaj promesis veni. Tiel ni fakte havis privatan ĉiĉeronadon. Ni vizitis la konstruaĵon de bavara parlamento, la plej faman bierejon Hofbräuhaus, Maria-placon kun pompa novgotika Nova Urbodomo imitanta mezepokajn urbodomojn de riĉaj urboj en Flandrio.

Sed la plej grava spektaklo estis la granda kostumparado de gildoj, blovkapeloj kaj pafistaj kluboj. Ĝi nombris pli ol naŭ mil kostumitaj metiistoj, muzikistoj, pafistoj kaj elstaraj personoj inkluzive de eminentaj politikistoj kiel la ĉefurbestro Dieter Reiter (SPD) kaj ĉefministro de Bavarujo Markus Söder (CSU), kun kiu ni eĉ havis la honoron fotiĝi danke al nia afabla gvidanto Fritz. Li alparolis la altrangulon antaŭ ol li enĉariĝis kun sia edzino partoprenonte la paradon. Ili konas unu la alian, ĉar s-ro Hilpert traktas kun bavaraj oficoj nome de la laborgrupo Bavara Esperanto-Ligo kaj regule interparolas kun la deputitoj.

Sur Esperanto-placo ni spektis preskaŭ la tutan manifestacion enirantan la Herbejon kaj sekve, ĝojigitaj per la bunta svarmo kaj vigla marŝmuziko, ni havis agrablan komunan tagmanĝon en proksima tradicia restoracio kun bongustaj manĝaĵoj kaj bonega biero.

Ni poste adiaŭis kun Fritz kaj veturis al Olimpika Parko, kie en la jaro 1972 oni organizis Olimpikon kun la misfama tragedio de mortigo de israelaj sportistoj. Tie ni grimpis sur la Olimpik-turon, kie blovis fortega vento, ke ni apenaŭ povis piediri.

Kaj vespere ni vizitis la plej faman bierejon Hofbräuhaus, kiun ni vidis dum la urborigardado. Tio estis unu el la plej belaj travivaĵoj por mi. En la vasta salono ĝiskreve plena regis gaja etoso, oni tostis, grandaj glasoj tintis ĝis la ŝaŭmo ŝprucis, biero fluis torente, ĉiuj ridis babilante kaj kantante laŭ konataj melodioj sonigitaj de kapelo, kiu sidis meze. Eĉ tiuj muzikistoj havis bierglasojn ĉemane. Aldone oni ofertis tradiciajn manĝaĵojn kiel blankaj kolbasetoj kaj brecoj. Ili ja estas tre multekostaj, sed Oktobro-festo estas nur unufoje en la jaro kaj sen tiaj bongustaĵoj la etoso ne estus kompleta.

Kiam ni zigzage eliris sur straton, forte pluvis, sed al ni tio ne plu gravis. Ni iris kantante kaj volis atingi la bushaltejon. La buso estis alvenonta je duonhoro post noktomezo.

Komuna foto en Esperanto-placo (foto: Alfred Schubert)

Sed post iom da tempo mi konsciiĝis, ke ni forlasinte la bierejon iris en tute mala direkto. Ni nur ridis pri tio kaj turnis sin malantaŭen. Ni sukcesis kapti la buson kaj falinte sur la sidlokojn ni ekdormis tuj, estante amuzaĵoj por grupo de svisaj studentoj veturantaj Pragen. Mi vekiĝis nur en nia centtura ĉefurbo je la sesa kaj duono kaj mi rekte iris al lernejo, kie la instruado komenciĝis je la oka.

Ni ambaŭ dankas al ĉiuj sindonemaj samideanoj en Munkeno, precipe al sinjoroj Uli Ender, Karl Breuninger kaj Fritz Hilpert, pro neforgesebla travivaĵo.

Duobla festo

Václav Ondřej Loučka

Ho, antikva Munkeno,
gaju pro du festoj,
por granda festeno
estas ja pretekstoj:

Unue pro la biero,
la donaco dia,
kiun kun fiero
trinkas urbo nia.

Kaj la dua afero,
kvankam povas esti,
ne rilatas bieron,
tamen indas festi.

Ludu drumo kaj trumpeto,
sonu voĉo klara,
ke Munkena societo
iĝis kvindekjara!

Ĥanan Bordin en Prago

Petr Chrdle

Kiam mi ricevis (komplike tra esperantistoj el Pollando, Slovakio kaj Ĉeĥio) retmesaĝon de Ĥanan Bordin, lia nomo diris al mi nenion. Li sciigis al mi, ke li kun sia amiko, neesperantisto, vizitos Pragon por kelkaj tagoj kaj ke li havas du petojn: Laŭeble renkontiĝi kun lokaj esperantistoj, kaj ekscii ion pri la restado de fama rusa poetino Marina Cvetajeva en Ĉeĥio.

Ĉar en najbara komunumo Všenory estas memorĉambro pri Marina Cvetajeva kaj mi hazarde antaŭ proksimume unu jaro konatiĝis tie kun ĝia fondintino Galina Vaněčková, mi proponis al li ne nur komune viziti la memorĉambro, sed ankaŭ peri al li kontakton kun G. Vaněčková. Tio vere okazis kaj superis miajn imagojn.

Sed unue pri Ĥanan: Li estas juddevena, denaska rusparolanto el Latvio, profesie israela profesoro pri jida lingvistiko en la Hebrea Universitato en Jerusalemo, tamen nun por du jaroj li instruas la jidan kaj la hebrean lingvojn en la Universitato de Regensburgo en Germanio. Kun Esperanto li konatiĝis antaŭ kvin jaroj, lia unua interparolo en Esperanto okazis dum la UK-o en Rejkjaviko kaj nia renkontiĝo estis lia nur kvara interparolo kun eksterlandaj esperantistoj. Tamen, mi devas demeti la ĉapon antaŭ li, ĉar li parolis flue kaj mi kaptis eĉ ne unu eraron en lia parolado. Plejparton de la restado en Prago li turismis kun sia amiko, jud-rusdevena doktoro pri onkologio kaj kirurgio, sed parte li avide ĉerpis el kelkaj renkontiĝoj kun esperantistoj: La unuan posttagmezon post ilia alveno mi gvidis lin tra historia kerno de Prago, la duan vesperon li partoprenis la kunvenon de E-mental (sen mi, ĉar mi havis neforŝoveblan taskon), plian tagon ni jam renkontiĝis en Všenory kaj la lastan Esperanto-renkontiĝon li trapasis kun kelkaj el ni unue en Vyšehrad, kaj sekve ni piediris ĝis la praga centro. La vojo en la centro estis iom zigzaga, ĉar li antaŭe bone lernis pri la pragaj vidindaĵoj, do ni iris laŭ liaj notoj. Inter alie interesis lin la Betleĥema kapelo, statuo de rabeno Löw, naskiĝdomo de Franz Kafka ...

Sed la plej miriga travivaĵo, ne nur por Ĥanan, sed ankaŭ por mi, nin atendis en Všenory. Ni interkonsentis kun sinjorino Vaněčková, kiu loĝas en Prago, per kiu trajno ili komune venos al Všenory, kaj mi venis tien iom anticipe. Mi telefone eksciis, ke ili estas en la trajno, ke la trajno ne havas malfruiĝon, tamen ili ne aperis en la biblioteko, en kies parto troviĝas la memorĉambro.

Tial mi iris renkonti ilin. Kiam mi venis al la stacio, mi ekvidis ilin stari en la kontraŭa kajo, Galina Vaněčková vaste gestis svingante brakojn, dum Ĥanan senmove atente aŭskultis. Ĉar pro la distanco mi ne povis aŭdi ŝin, mi kvazaŭ spektis belan pantomimon. Nur post kiam mi renkontiĝis kun ili, mi ekkomprenis la kialon: Galina, parolante pri Maria Cvetajeva

pozitive ekscitiĝis, en sian seninterrompan intereseĝan rakontadon enmetadis deklamadon de la poemoj de M. Cvetajeva en la rusa, ĉion parkere. Tion ŝi daŭrigis kaj survoje, kaj en la memorĉambro, sed ankaŭ post la forlaso de la ekspoziciejo dum nia promeno tra Vŝenory laŭ la spuroj de M. Cvetajeva: Ŝi montris al ni du domojn, en kiuj ŝi sinsekve loĝis (unu kun la memortabulo), la monumentan arbon, kie la poetino estadis kaj kiun ŝi plurfoje menciis en siaj poemoj, ktp.

Menciinda estas ankaŭ nia komunikado. Komence Ĥanan kun Galina parolis ruse kaj kun mi en Esperanto, mi kun Galina ĉeĥe. Sed post iom da tempo miaj forgesitaj scioj de la rusa iom revenis kaj ni parolis nur ruse, la ĉeĥa kaj Esperanto restis nur kiel neoftaj helpiloj. Kaj kiam ni estis akceptitaj ĉe la urbestro, ni ĉiuj ŝanĝis al la angla.

Mi havas la tenton daŭrigi pri Marina Cvetajeva, kies vivo, same kiel la vivo de ŝiaj familianoj, estis tre interesaj, sed ofte tristaj, ĝis ŝi finfine mortis per propra mano. Sed por ke la artikoleto ne fariĝu tro longa, mi rekomendas al interesatoj trovi la informojn pri ŝi en la reto, aŭ eĉ pli bone, viziti la memorĉambron pri ŝi en Vŝenory.

Kun Ĥanan – la dua de maldekstre – ĉe la monumento en Vyšehrad (foto: Helena Matějková)

Raporto pri la agado de nia klubo ekde februaro 2014

Tomáš Břicháček

Estimataj samideaninoj kaj samideanoj! Karaj geamikoj! *Rapide pasis la temp'* – tiel nomiĝas unu malfrua poemlibro de Eli Urbanová kaj la saman senton havas mi rigardante reen tra la lastaj kvin jaroj. Povas ŝajni kiel mallonga epizodo en la historio de nia klubo kaj eble ankaŭ en niaj privataj vivoj. Tamen ni koncedu, ke duono de jardeko jam estas sufiĉe signifa intervalo kaj ke ege indas, ke via komitato

ĉiokaze haltu por bilanci kaj prirespondi antaŭ la geklubanoj.

Nia komitato estis elektita la 27-an de februaro 2014. Ekde tiam mi havis la honoron kunlabori kun **Jiří Mišurec** – diligenta kaj zorgema vicprezidanto kaj kasisto, **Vlasta Pištíková** – senlaca organizantino de sociaj aranĝoj kaj nia ĉefa interliga persono kun la klubo E-mental', **Vít Guglielmo Mišurec** kaj **Jan Šebetovský**. Komitatano **Jiří Patera**, kiel vi scias, bedaŭrinde forlasis nin por ĉiam en junio 2015. Komitatanino **Pavla Zemanová** finis en sia funkcio en februaro 2016, kiam ni devis formale reelekti la komitaton kaŭze de la nova Civila kodo.

Nun nome de tiu ĉi komitato mi volus peti vin, ke vi aŭskultu raporton pri la agado de la Esperantista klubo en Prago dum nia oficado.

En la raporto mi volus precipe koncentriĝi al kvin temoj, konkrete

- modernigo;
- agado ene de la klubo;
- agado direktita eksteren;
- juraj aferoj;
- Bulteno.

Poste mi rememoros ankaŭ kelkajn rimarkindajn okazintaĵojn ligitaj kun Esperanto en Prago, kiuj tamen aperis plejparte ekster nia klubo.

I. Agado de la klubo

Modernigo

La elekto antaŭ kvin jaroj ne rezultis nur en ordinaran ŝanĝon de la estraro. Estis generacia ŝanĝo. La stafeton manprenis junaj homoj, kiuj kunportis freŝan energion kaj novajn ideojn.

Bonŝance ili ne estis iuj revoluciuloj, kiuj volus detrui ĉion ekzistantan kaj konstrui ion radikale avangardan. – Kaj ni konfesu, ke inter esperantistoj en la mondo troviĝas ne malmulte da diversaj „specifaj“ konfuzuloj. – Ne, tio certe ne estis nia kazo. Oni ne volis enkonduki anarĥion aŭ malfermi pordojn al modernaj ideologioj. Oni nur deziris dediĉi sin plue al Esperanto kaj certigi kontinuecon kun ĉio bona, kion atingis niaj antaŭuloj. Tamen certajn reformojn ni volis realigi – reformojn, kiuj estis konektitaj kun teĥnologia progreso kaj aktualaj vivmanieroj. Alie dirite: **la ideo estis enkonduki la pragan klubon en la 21-an jarcenton, en la ciferecan epokon.**

Konkrete tio signifis ĉefe la sekvantan:

★ Oni komencis intensive uzi modernajn komunikajn teĥnologiojn. La klubo tuj ekhavis sian interretan paĝaron (<http://bulteno.cs-retromusic.net/>). La Bulteno ekaperadis ankaŭ en elektronika formo kaj ekestis elŝutebla sur la menciita paĝaro. Oni fondis kluban paĝon en Facebook, kiu parenteze estas nun sufiĉe aktiva kaj jam havas pli ol 330 sekvantojn. Ne lastloke oni ankaŭ komencis komuniki kun niaj membroj kaj favorantoj ĉefe per retpoŝto.

★ Alia parto de la reformoj koncernis la organizadon de kunvenoj. Antaŭe la kunvenoj okazadis ĉiujaŭde ekde la 14-a horo ĝis la 16-a horo. Tiu sistemo ne plu taŭgis. Unue, la laborantaj homoj kaj studentoj ne povis veni tiel frue. Due, hodiaŭ la homoj ne kutimas sidi tro ofte en klubejoj. Pro tio oni decidis, ke niaj kunvenoj okazos pli malfrue, ekde la 17-a horo, kaj nur ĉiun duan ĵaŭdon. Oni ankaŭ deklaris idealon, ke la kunvenoj havu laŭplanan antaŭpreparitan programon – sincere dirite ne ĉiam oni sukcesis plenumi tiun celon.

★ Oni ankaŭ ŝanĝis la bankokonton. La malnova bankokonto ĉe la ŝparkaso estis terure malavantaĝa; ĝi kostis al ni 1200 kronojn jare. Do oni fermis ĝin kaj prizorgis alian ĉe Fio banka sen iuj ŝarĝoj. La mono ŝparita dank' al tiu ŝanĝo sufiĉas por eldoni preskaŭ ĉiujn presitajn Bultenojn dum unu jaro.

★ Indas ankaŭ emfazi, ke ekestis tre favora konstelacio koncerne rilatojn kun la klubo E-mental'. Ĉar plimulto da komitatanoj estis samtempe ementalanoj kaj ni eĉ havis inter ni la estrinon („diktatorinon“) de E-mental', neniuj konkuro plu eblis kaj la kunlaboro iĝis tre intensa. Mi dum tiuj kvin jaroj ĉiam sentis grandan sinergion kaj reciprokan kompletiĝon inter niaj du kluboj.

Agado ene de la klubo

Koncerne la agadon ene de nia klubo – tio signifas ĉio, kion ni faris por ni mem – oni povas diri, ke dum tiuj kvin jaroj la klubo vivo estis relative riĉa kaj variaspeca:

★ Oni organizis kvar dekojn da prelegoj, diskutoj kaj seminarioj. Parto de ili estis dediĉitaj al Esperantaj temoj – al Zamenhof, famaj esperantistoj, literaturo, lingvaj demandoj, retrovitaj malnovaj filmoj, novaj projektoj de ĈEA, klubaj kronikoj ktp. Alia parto tuŝis diversajn aferoj, kutime laŭ intereso aŭ hobbio de prelegantoj – ekzemple novaj libroj, religio, geneologio, vojaĝado, svingo, interesaj personoj, migra krizo, Eŭropa Unio aŭ UNESCO-monumentoj.

Tiujn programerojn ofertis ĉefe niaj klubanoj, sed oni ankaŭ havis kiel prelegantoj interesajn gastojn. Mi povas rememori la diskuton kun la artisto Jan Nevan pri lia frato Mikuláš Nevan (novembro 2015), prelegon de Giorgio Silfer pri la historio de la Esperanta literaturo (majo 2017) aŭ la prelegon de Stanislava Vodičková pri kardinalo Josef Beran (majo 2018).

★ Ĉiujare oni organizis Kristnaskan kaj Zamenhofan festojn kunlabore kun E-mental'. Ili estis tre popularaj kaj plenabunde vizitataj.

★ Krom prelegoj kaj amuzaj aranĝoj ni havis multe da aliaj specifaj aktivecoj. Ni menciuj la plej gravajn:

– En novembro 2014 volontuloj de nia klubo kaj de E-mental' renovigis la Esperantan monumenton apud la Kongresa centro. Oni farbis la surskribojn per malhelverda koloro. Ekde tiam la teksto estas denove bone legebla kaj aspektas elegante.

– En 2015 kaj 2016 dum printempaj monatoj okazis agado „Traduka printempo“. Kelkaj niaj klubanoj kaj aliaj esperantistoj tradukis por la Bulteno diversajn tekstojn, por ke niaj legantoj havu somere interesan kaj amuzan legadon.

– En majo 2018 ni preparis katalogon de nia klubo libroro. Oni registris preskaŭ 130 librojn.

– Fine de la pasinta jaro ni kreis novan grandan Kronikon en elektronika formo, kiu kovras la periodon ekde la komenco de la jaro 2014. La kroniko estas strukturita laŭ jaroj. Unualoke ĉiam estas listo de okazintaĵoj kun datoj. Poste sekvas diversaj eltondaĵoj, ĉefe el la Bulteno, sed ankaŭ el aliaj fontoj. Mi daŭre kompletigas la tekston kaj dissendadas ĝin laŭbezone per retpoŝto.

★ Dum la jaro 2017 Petr Chrdle gvidis en nia klubejo kvar lingvajn seminariojn por progresantoj.

★ Agrablan refreŝiĝon alportis ĉiam vizitoj de eksterlandaj esperantistoj. Apud la jam menciita Giorgio Silfer (majo 2017) ni havis ekzemple multmembran grupon de gastoj de Suda Koreio gviditan de instruistino

Ana Songanta (junio 2015) aŭ rusajn esperantistojn el Kazahio (septembro 2016). Kaj venis multaj aliaj – unuopuloj, geedzoj, grupoj.

Agado direktita eksteren

Indas paroli ankaŭ pri agoj, kiuj ne limiĝis al nia kolektivo, sed estis direktitaj eksteren.

★ En septembro 2014 okazis en la Filozofia fakultato de Karola Universitato en Prago la Internacia simpozio *Otokar Březina 2014*. Prelegis tie Viktor Dvořák, kiu kun Miroslav Malovec prezentis la grandformatan poezian libron de Otokar Březina *Mistero de Doloro – Tajemství bolesti* en la ĉeĥa kaj en Esperanto. La poemojn de O. Březina esperantigis Jiří Kořínek kaj Tomáš Pumpr. La libron preparis Jaroslava Míčová, Viktor Dvořák kaj Miroslav Malovec.

★ En decembro 2014 Ĉeĥa Radio Plus dediĉis sian regulan programeron *Radiofórum* al Esperanto. La subtitolo estis: *Má esperanto smysl, když je všude angličtina?* La ĉefa gasto en la studio estis mi. Per telefono partoprenis ankaŭ Marek Blahuš kaj David Gruber.

★ Post unu jaro en decembro 2015 ni denove aperis en Ĉeĥa Radio, tiun ĉi fojon en Radiožurnál en raportaĵo *Esperanto znají lidé po celém světě*. En ĝi mallonge parolis Josef Trojan kaj mi. La reporterino antaŭe vizitis nin en nia klubejo kaj intervjuis nin.

★ Komence de la jaro 2016 Petr Chrdle eldonis novan reviziitan version de la fama lernolibro *Esperantem za tři měsíce*, kiun li antaŭ multaj jaroj skribis kun sia edzino Stanislava Chrdlová. Tiu nova eldono aperis kun la titolo *Esperanto od A do Z*. Multaj el ni ĉeestis la solenan prezenton en februaro en la sidejo de la Unuiĝo de Interpretistoj kaj Tradukistoj. Mi havis la honoron iĝi la patrono de la libro.

★ En julio 2016 Viktor Dvořák aktive partoprenis internacian konferencon *Perspektivoj de lingva komunikado en la Eŭropa Unio* en la Universitato de Konstanteno la Filozofo en Nitra. Lia kontribuaĵo en la sekcio *Lingvaj problemoj de civitana partopreno kaj lingvaj problemoj ĉe ekonomia integriĝo* koncernis la temon *Ĉu Esperanto apartenas al la lingvoj nomataj „Dua lingvo“ laŭ la dokumento COM(2008) 566 final?*

★ En marto 2017 Vlasta Piščíková, Jan Šebetovský kaj Vít G. Mišurec transdonis al Zdeněk Svěrák sian Esperantan tradukon de la teatra ludo *Dobytí severního pólu*. Pri tiu ĉi ago informis Ĉeĥa Radio Plus.

★ En somero 2017 s-ino Margit Turková aperigis libron *Scházíme se v této knize* (Ni renkontiĝas en jena libro). Tiu ĉi kolekto de tekstoj estas skribita ĉeĥe, sed estas dediĉita al memoro de Esperantaj personaĵoj Eva Seemanová kaj Čestmír Vidman.

★ En septembro 2017 Petr Chrdle prelegis en la sinagogo de Maisel pri Zamenhof. En la ĵurnalo *Židovské listy* aperis ankaŭ lia artikolo pri tiu temo.

★ En decembro 2017 aperis alia artikolo de Petr Chrdle pri Zamenhof, ĉi-foje dekpaĝa, en la revuo *Tvůrčí život* (N-ro 6/2017). La artikolo nomiĝas *Esperanto, hilelismus a homaranismus – Tři projekty L. L. Zamenhova*.

★ Petr Chrdle en 2017 ankaŭ dufoje aperis en la Ĉeĥa Radio. En julio li parolis en iu mallonga raportaĵo. En decembro li estis intervjuita en la stacio Wave.

★ Parolante pri s-ano Chrdle, indas ankaŭ apreze akcenti, ke li daŭre gvidas kurson de Esperanto por triaĝuloj.

★ Membroj de nia klubo ankaŭ diligente tradukadis: Margit Turková esperantigis la librojn *Spirita revolucio* en la koro de Eŭropo de Přemysl Pitter kaj F. V. Lorenz de Vlastimil Novobilský kaj Jindřich Košťálek ĉeĥigis la esperantan originalon L. L. Zamenhof – *Vivo, verko, idealoj* de Aleksander Korĵenkov. La unuaj du jam aperis, la tria estas preparita por la preso; ĉiuj en la eldonejo KAVA-PECH.

Juraj aferoj

Kelkokaze necesis solvi ankaŭ jurajn aferojn:

★ La plej grava kaj plej urĝa estis aktualigo de la statuto de la Ĉeĥa Esperanto-Asocio, kiu ankaŭ estas fundamenta akto de nia klubo, kiel filia asocio de ĈEA. Tiun laboron bezonigis la nova Civila kodo. Kaj kiam oni jam devis malfermi la tekston, indis fari kelkajn plibonigojn ĉefe por plifaciligi la funkciadon de la Asocio kaj ĝiaj kluboj kaj sekcioj.

Novan statuton preparis dum la jaro 2015 la tiama prezidanto de ĈEA Vladimír Dvořák kaj mi prikonsiderinte konsilojn kaj rimarkojn de kelkaj helpantoj. La statuto estis adoptita en la kongreso de ĈEA en Ústí nad Orlicí en novembro 2015.

★ Danke al la nova statuto nia klubo povis fine atingi registradon de siaj aktualaj indikoj en la registron de asocioj. Pro tio ni en februaro 2016 organizis ĝeneralan kunvenon, kie ni reelektis la komitaton, ŝanĝis la nomon kaj konfirmis la ŝanĝon de ĝia adreso, kaj poste sendis ĉiujn bezonatajn dokumentojn al la tribunalo. En aprilo 2016 indikoj pri nia klubo estis aktualigitaj. Nur ekde tiam ni povis libere interagi kun aliaj personoj kaj inter alie efektiviĝi la menciitan ŝanĝon de la bankokonto.

★ Alia grava afero estis registrado de nia revuo *Bulteno* ĉe la ministrejo de kulturo en aŭtuno 2017. Tiu ago signifis oficialigon de nia revuo, kiu nun estas regula perioda eldoniĝo.

★ Unufoje ni havis ankaŭ malagrablajn problemojn kun nia kunvenejo. En aprilo 2014 la urbokvartalo Prago 1 portempe malpermesis la uzadon de siaj kunvenejoj – laŭdire pro tio, ke en unu el ili foje renkontiĝis iuj

„ekstremistoj“. Mi do turnis min perletere al la kvartalestro por peti ŝanĝon de tiu malpermeso rilate al nia klubo. La kvartalestro plenumis la peton kaj ekde la komenco de junio la klubo denove povis kunveni en la sama ejo.

Bulteno

Grava komponanto de nia kluba agado estas longdaŭre nia revuo Bulteno, kiu aperas trifoje en jaro. Ekde la tempoj de la redaktoro Jiří Patera ĝi estas ne nur kluba informilo, sed ankaŭ literatura kaj kultura forumo.

Mi transprenis la redakcion komence de la jaro 2014. Kiel nova redaktoro mi ne volis fari iujn dramajn ŝanĝojn. Mi volis konservi la bazan formon kaj naturon de la revuo. Tamen kiel junulo alkiutimiĝinta labori kun moderna komputoteĥniko kaj vivanta en juna kolektivo mi strebis doni al la revuo novajn impulsojn.

La plej rimarkinda novaĵo estis, ke oni komencis eldoni la Bultenon ne nur en presita formo, sed ankaŭ elektronike. Tial oni povas facile dissendi la novajn numerojn retpoŝte kaj ankaŭ loki ilin sur nia interreta paĝaro, por ke ĉiu povu elŝuti ilin. La Bulteno do iĝis atingebla en la tuta mondo.

Ekde la ŝanĝo de la redaktoro oni eldonis 15 numerojn (14 eli ili dum la funkcia periodo de nia komitato). En tiuj numeroj aperis pli ol 50 artikoloj, preskaŭ 40 beletraj tekstoj, pli ol 30 poemoj, 4 intervjuoj (kun Josef Trojan, Jan Nevan, Vlasta Piščíková kaj Eva Pechová) kaj kelkaj ŝercoj, anekdotoj kaj kantoj.

Mi volus danki al ĉiuj, kiuj kontribuis iel ajn – kiel aŭtoroj de tekstoj, tradukantoj, korektistoj, propagandantoj ktp. Mi kredas, ke iliamerite oni sukcesis plenumi la antaŭdiron kaj deziron de Jiří Patera, kiu skribis en la unua numero eldonita post la ŝanĝo (1/2014): „*Mi estas konvinkita, ke la Bulteno de Esperantista klubo en Prago havas antaŭ si bonan estontecon kaj ĝi apartenos ne nur al bonaj kaj kvalitaj klubaj eldonaĵoj, sed estos laborejo kaj lernejo por plujaj novaj Esperanto-publicistoj, verkistoj kaj tradukistoj.*“

II. Rimarkindaj okazintaĵoj

Apud nia propra agado mi volus paroli ankaŭ pri kelkaj rimarkindaj okazintaĵoj ekster nia volo, kiuj tamen estis signifaj por la Esperanta komunumo en Prago:

★ En aŭgusto 2014 la parko en la strato Na Třebešíně en Prago 10 – Strašnice ekportis la nomon de Jiří Karen (1920 – 2000), ĉeĥa poeto kaj esperantisto, kiu verkis ankaŭ en Esperanto. Karen kaj lia edzino Zuzana Podmelová estis multjaraj loĝantoj de la najbara kvartalo Malešice.

★ En junio 2015 mortis Jiří Patera, multjara estrarano kaj *spiritus agens* de nia klubo, redaktoro de la Bulteno, honora membro de Ĉeĥa Esperanto-Asocio, konata internacie pro siaj tradukoj kaj artikoloj.

★ En septembro 2016 okazis en teatro U Valšů jubilea koncerto de Miroslav Smyčka, opera kantisto kaj esperantisto, kiu tiam ĝisvivis 90 jarojn. Bedaŭrinde majstro Smyčka post proksimume duonjaro forpasis.

★ En novembro 2016 okazis en la bierfarejo en Malešice memoriga programo pri Jiří Karen *Tam, kde skřivan zpívá na betonu* enkadre de ĉiujaraj Tagoj de poezio. En decembro 2016 okazis alia simila programo *Jiří Karen a Zuzana Podmelová: „Čtverec nad přeponou lásky“* en Dům čtení en la kvartalo Strašnice. Ambaŭ eventojn aktive partoprenis s-ino Margit Turková.

★ En aŭtuno 2017 eldonejo KAVA-PECH de Petr Chrdle atingis 25 jarojn de sia ekzistado. En novembro okazis festo en la sidejo de la Unuiĝo de Interpretistoj kaj Tradukistoj, kiun partoprenis multaj niaj geklubanoj. Oni solene prezentis tie la *Grandan Esperantan-ĉeĥan vortaron* de Miroslav Malovec. Mi denove havis la honoron esti patrono de tiu ĉi eminenta libro. En mia parolo mi deklaris nome de nia klubo, ke ni ĉiuj tre estimas la unikan kontribuon de KAVA-PECH al Esperanta literaturo kaj al la kultura vivo de Esperantistoj en Ĉeĥio kaj en la mondo.

★ En aprilo 2018 okazis premiero de esperantlingva opero *Sternenhoch* en la Nacia teatro. La opero baziĝas je la prozaĵo *Suferado de princo Sternenhoch* de Ladislav Klíma. La aŭtoro estas komponisto Ivan Acher. La tekston esperantigis Miroslav Malovec. Ŝajnas, ke la opero havas sukceson kaj ĝian kvaliton koncedas eĉ la kritikantoj de la dekadenca romano de Klíma.

★ En majo 2018 E-mental' rememorigis kaj vigle festis sian 20-an datrevenon. De komenca malgranda grupeto E-mental' fariĝis klubo kun preskaŭ 50 E-parolantaj membroj kaj kun vico da favorantoj.

Ni dediĉis al la jubileo grandan spacon en la Bulteno. Ni elkore gratulis kaj deziris al ementalanoj en venontaj jaroj multe da feliĉo, amikeco kaj ĝuado de la vivo kun Esperanto.

Pavla Dvořáková oportune konstatis: „*E-mental' estas sendube specifa fenomeno kadre de la Esperanta komunumo kaj en Ĉeĥio kaj eksterlande. Ĝia koncepto povas esti certe en multo inspira ankaŭ por vivigo de la agado de la ‚klasikaj‘ kluboj!*“

★ En majo 2018 studentino Eva Pechová de la praga UMRUM gajnis la 3-an premion en la Esperanta kategorio de la konkurso *Poésie en liberté* en Parizo kun sia poemo *Senti la momenton*. Fraŭlino Pechová volonte donis al ni intervjuon kaj sendis ŝian poemon.

★ En la jaroj 2017 kaj 2018 Max Kašparů celebris kelkajn esperantlingvajn mesojn en la preĝejo de sankta Pankraco en Prago 4. Unu el la mesoj (en februaro 2018) estis dediĉita al Miroslav Smyčka kaj dum ĝi kantis profesiaj kantistoj, Jolana Haan Smyčková, la solistino de la teatro Semafor, kaj Richard Haan, la solisto de la Nacia Teatro.

Konkludo

Resuminte la agadon kaj la okazintaĵojn mia ĉefa konkludo estas: **En tiuj kvin jaroj Esperanto en Prago vivis kaj videblis.**

Alia demando estas nature, ĉu ĝi povus vivi pli forte kaj esti pli videbla, ĉu ni estis vere *diligenta kolegaro*, ĉu la prezidanto kaj la komitato laboris sufiĉe. Koncerne tion, ĉiu el ni certe havas propran impreson kaj propran alrigardon.

Mi ne volus fari tian prijuĝon rilate al la komitato, ĉar kiel unu jurista teoremo instruas al ni: *Nemo iudex in causa sua* – neniu povas esti juĝisto en sia propra kazo. Kaj unu biblia proverbo diras: „*Alia vin laŭdu, sed ne via buŝo; Fremdulo, sed ne viaj lipoj.*“

Ni submetiĝos do plene al via juĝo kaj via kritiko, ĉe kio ni atentis alian proverbon de Salomono, kiu tekstas: „*Kiu amas instruon, tiu amas scion; Sed kiu malamas atentigon, tiu estas malsaĝulo.*“

Ĉiuokaze mi volus danki al niaj komitatanoj pro la laboro, kiun ili faris, kaj al vi ĉiuj, ke vi estis kun ni kaj partoprenis la komunan strebon. Mi antaŭĝojas la daŭrigon de nia renkontiĝado kaj agado kaj mi esperas, ke venontaj jaroj alportos almenaŭ tiom da sukcesoj, kiel la periodo, pri kiu ni hodiaŭ parolis.

La raporto en la originala versio estis prezentita la 7-an de februaro 2019 dum la ĝenerala kunveno de la Esperantista klubo en Prago. Ĝi troveblas ankaŭ en YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=3IG83GQ8hKQ>. La teksto publikigita en la Bulteno diferenciĝas iomete, ĉar oni korektis lingvajn erarojn kaj almetis informojn pri kelkaj pliaj agadoj.

La Esperanto-muzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko

La Esperanto-muzeo de la Aŭstria Nacia Biblioteko estas mondscale unu el la plej tradiciriĉaj lingvomuzeoj kaj unu el la plej gravaj siaspecaj institucioj. Ĝi kolektas kaj prezentas diverstipajn materialojn kaj objektojn pri la temoj Esperanto kaj interlingvistiko. La muzeo estas fake, administre kaj space ligita kun la Kolekto por Planlingvoj, kiu dokumentas entute ĉirkaŭ 500 planlingvajn projektojn.

www.onb.ac.at/eo/museen/esperantomuzeo

Palais Mollard
Herrengasse 9
1010 Vieno
Aŭstrio

LITERATURAJ KAJ KULTURAJ PAĜOJ

Oheň

Václav Lamr

„Hoříš, hoříš, Jane...
proč nehoří naše duše?“

Oheň, oheň, oheň, onen den oheň
pod Václavem.
Hoříš, Jane, proč nehoří naše duše?
Smrt burcující, křičící ťala svědomí
národa

bičem žáru
nám zoufalým smrtí jednoho z nás
jednoho z nás tam...
Jan a další Jan a další chlapec
TAM... tam...
na placu koňském.

Propalující oheň už znovu hoří
už nejen tam, TAM na placu koňském
už hoří naše duše
už hoří naše naděje a vztek a křik
orchestr křiků národních
křičí národ.
Oheň, oheň, oheň, onen den
živá pochodeň.

Jan, Jan, Jan a mistr Jan
tam kdysi také sám...
předal jinou pochodeň.
a Vévoda víry s kopím skrze oheň
probodl kopím bublinu beznaděje.
Ten oheň on sám a smrt
a my a smrt.
Konec svobody? Konec přátelství
smlouvy roztržené napůl
žerď bez praporu.
Vždyť vztyčili jsme ji sami
sebezrádně nad sebou.

Prostříleli jste se samopaly z tanků
fasádou Muzea národního.
Prostříleli jste se do prehistorie
své nenávisti k trilobitům zkázy.
Prostříleli jste se zkamenělinami
své vlastní pasti, vstoupili jste do černé díry
i s kladivem a srpem zapomnění.
Ten srp je znak vaší vlastní smrti.

Zvedli jsme své oči, životy a předsevzetí,
srdce, myšlení a víru z beznaděje k rozhodnutí
z prachu omítky drcené východními kulkami.
Pod fasádou Národního...

Širokolící chlapi z planin asijských
se sami dívali ve strachu v očích z tanků.
A jejich mámy tesknily v dáli:
synu, vrať se mi domů živý,
živý...

Synové žijí, synové bojují
synové končí v žáru.
synové povstávají.

TEN OHĚŇ VZPLÁL UŽ PŘEDTÍM.

Tam kdesi na Moravě pár dnů před okupací
týden před okupací země
před tím ohněm jsem mohl podepsat
svým jménem svůj prorocký obraz
svatý Šebestián
probodený šípy nenávisti,
lemovaný rudou pěstí komunismu
držící zeleného hada svinutého do klikyháku
jako písmena Koránu.

A pak ONI přišli nepozvaní.
Tam v tom zlomu historickém
Tam jsem přistoupil v té drtivé beznaději
k Vítěznému Ješua Ha-Mašijah.
když jsme vyznali Jeho jméno
v jícnu zkázy

A na silvestrovské setkání komunistů,
kam mne pozvali s úmyslem
aby se vysmáli, vysmáli

Tam jsem při půlnočním přípitku
náhle v pohnutí mysli
zvolal nejméně třikrát:
Zvítězí Kristus, zvítězí Kristus,
zvítězí Kristus ten Mesiáš...
v naší zemi

Viděl jsem zděšené tváře...

Už tam jsme byli zapáleni OHNĚM Z NEBE
před Palachem.
Je oheň před ním a oheň po něm.

A vstoupil jsem s TÍM ohněm v srdci
do roku tisíc, devět set šedesát devět
a oheň hořel, oheň naděje hořel v tom roce ohně a vzpoury
a ten oheň se stal náhle reálným
ten oheň zoufalství i oheň naděje
když se zapálil jeden z nás.
Jan Palach.

Tento nový rok je opět rokem ohně.
Kdo nehoří dnes láskou k Bohu živému,
k Panujícímu Ježíši Mesiáši
k Pravdě vítězíci...

shoří cizím ohněm.
OHNĚM.

Václav Lamr je křesťanský výtvarník a esperantista z Prahy. Více o jeho tvorbě naleznete na stránkách www.lamr.estranky.cz.

B U L T E N O
de Esperantista Klubo en Prago
Časopis Klubu esperantistů v Praze
Redaktor: Tomáš Břicháček

Vydavatel:

Klub esperantistů v Praze

pobočný spolek Českého esperantského svazu, z. s.

IČO 66004322

C/o Jiří Mišurec

Jirečkova 5

170 00 Praha 7